

PINARI te KAITIAKI

He whakamānawa

Mokori anō ā mātou mihi ki te hunga, mō āna takoha mai ki ēnei mahi, ko tō mātou hapori tonu nō ngā hau e whā - nō Whangārei, Waihōpai, Taranaki me Te Tairāwhiti. I waihangatia mai ēnei rauemi e ngā māmā me ngā pāpā neke atu i te 50 rātou nō ēnei rohe e whā. Nā ō rātou whakaaro, tūmanako me ūna mateda hoki i tārai ai te kai o roto, te hoahoa, te āhua me te wairua o ēnei rauemi.

Nā IDIA - Indigenous Design & Innovation

Aotearoa te hoahoa takirua i arataki

Ko ngā kaiuru hoahoa-tahi nō Whangārei, nō

Waihōpai, nō Taranaki me Te Tairāwhiti

He mea tono nā Te Whatu Ora

Nā Izzy Joy Te Aho-White ngā pikitia

Kia ora! Ko Pīwari ahau
Ko Pīwari te kaitiaki.

Ka kōrerotia e au tētahi pakiwaitara
mō te hauora, te mātauranga me te
tuku awhikiri.

Kua takahi tāua i tētahi haerenga mā te
māra me te ngahere, ka tūtaki atu ki tētahi
kuia tautōhito, māna tāua e ako mō te tuku
awhikiri, ā, he aha tāna āwhina i te hauora.

Kua rite koe? Hoake!

Tērā tētahi rā ka whakatōpū a Whaea Mere, he wahine tautōhito, i ngā tamariki ki te māra kia whākina atu he pakiwaitara.

"Kua roa tō tātou iwi e noho tahi
ana ki te taiao. Nō te taiao ō tātou
mātauranga me ngā tohu huri noa
i a tātou."

I tohu atu a Whaea Mere ki tētahi putiputi, te wāhi i tau ai tētahi pī. Hei tāna, "He koha ngā pī nā ngā atua hei āwhina i te taiao me te hauora o te tangata."

"Nō mai rā anō mōhio ai ō
tātou tīpuna he hirahira tā
te pī mahi."

"Ka kawea e ngā pī me ū rātou hoa te
hae mai i tētahi putituti ki tētahi atu,
me te aha ka āwhina i te ngahere kia
puāwai. Ka whakamahia e ū tātou
tīpuna te putiputi me ētahi atu tipu
ki te mahi rongoā, waihoki, ki te
whakahauarū i te whānau."

TĀKUTA

"I ēnei rā, ka whakamahia te tuku awhikiri
hei tautoko i te hauora."

I uia e te pākiki pakupaku, e _____,
"Whaea Mere, ka pēhea te mahi tuku awhikiri?"

Ka rere tonu te kōrero a Whaea Mere, areare atu ko ngā taringa o ngā tamariki.

"Ka werohia ana koe ki te tuku awhikiri, ka ako
tō tinana me pēhea e tiaki i a koe kia kore
ai e māuiui."

"He rite ngā tuku awhiliki ki tētahi kākano moroiti, kua whakatōngia ki tō tinana. Ka āwhina te kākano i tō tinana kia ako, kia mōhio ai ki ngā māuiuitanga me ngā mate, ā, ka patua ērā kia iti iho ai te pāngia ōu e te māuiui."

"He kuru pounamu ā tātou pēpi.
Pēnei i te putiputi, me atawhai
e tātou e pakari ai, e ora ai
tana tupu mai."

Whai muri iho i te whakarongo
atu ki te kōrero a Whaea Mere,
ka mōhio ngā tamariki e taea
ana e rātou te whakawhirinaki
atu ki ngā momo rongoā rerekē,
tawhito mai, hou mai, e tiakina
ai rātou me ō rātou whānau.

Poipoia te kākano, kia puāwai.

Ingoa _____

Rā whānau _____

Iwi/hapū _____

Pepehā _____

Maumahara

Hui

Whiro

HE ITI TE NGAO

Whakaaro

Tamatea

TUPURANGI

Whakaaro

Rākauhui

HE NUI TE NGAO

Whakaaro

Tangaroa

WHAI HUA

Whakaaro

